

WORLD
HERITAGE

A photograph of the St. Michael's Church tower in Gildesheim, Germany. The tower is a prominent stone structure with a green copper roof and a golden cross on top. It is surrounded by other stone buildings with red roofs. The sky is blue with some clouds. The text 'Святий Михайло Гільдесгайм' is overlaid on the bottom part of the image.

**Святий
Михайло
Гільдесгайм**

Щиро вітаємо вас у церкві Святого Михайла!

Ми - євангелічно-лютеранська парафія Святого Михайла - радіємо вашому візиту та вітаємо вас у нашій чудовій церкві. Бажаємо вам знайти тут те, що ви шукаєте - а, можливо, навіть більше! Огляньте все спокійно, насолоджуйтеся особливою атмосферою і будьте готові до незвичайних зустрічей поза буденністю.

Святий Михайло наповнений молитвами монахів та всіх віруючих протягом тисячі років. Подяка і скарга, прохання і надія для себе та інших до сьогодні займають своє місце в цих стінах. Будь ласка, врахуйте це і дайте можливість тиші церкви звернутися до вас. Бажаємо вам приємного перебування

від громади

Церковної ради та пастора

Історія

Бернвард, 993 до 1022 року єпископ Гільдесгайма, заснував 996 року бенедиктинський монастир на Михайлівському пагорбі.

На єпископську хіротонію йому подарував імператор Оттон III, який був його вихователем, уламок від хреста Христового.

1010 були закладені фундаменти Михайлівської церкви. 1022 року Бернвард освятив церкву - а саме "на честь нашого Господа і Спасителя Ісуса Христа та найсвятішої Богородиці, вічної Діви Марії, і спасенного дерева шанованого і животворного Хреста, під особливим захистом святого архангела Михаїла та всього небесного воїнства". У центрі знаходився не збережений хрестовий вівтар із так званим Бернвардським хрестом, який містив хрестову реліквію. (heute im Dom-Museum).

Бернвард був похований у крипті після своєї смерті (1022). Ще до його канонізації (1192) з середини 12 століття розпочалися масштабні роботи над багатшим оздобленням церкви (встановлення ангельських хорів, ліпні фігури, заміна капітелів, розписана дерев'яна стеля).

1542 року Святого Михайла стала євангельською парафіяльною церквою. Бенедиктинський монастир, однак, залишився. У крипті ченці продовжували відправляти годинні молитви. Вона до на сьогоднішній

день залишився католиком. Сент-Міхаїл належить до 64 так званих симультанних церков у Німеччині.

Монастир був розпущений у 1803 році внаслідок секуляризації.

Церква була закрита в 1809 році і слугувала, зокрема, як склад для сіна та соломи, пізніше — як боулінг і прогулянковий зал для пацієнтів «лікувально-опікунського закладу», який був розміщений у монастирських будівлях у 1827 році. 1844 протестантська громада отримала назад церкву, яка на той час перебувала в занедбаному стані і дедалі більше руйнувалася. 1855/57 та 1907/10 відбулися масштабні ремонти, які врятували святого Михайла від знесення.

У 1943 році навчальний заклад СС переїхав до приміщень монастиря, після того як 470 пацієнтів були вивезені до різних концентраційних таборів і там вбиті. Під час руйнівного бомбардування Гільдесгайма 22 березня 1945 року церква згоріла. 1942/43 була демонтована дерев'яна стеля, а збережену хорова огорожа вмуровано. Вже в 1945 році розпочалося відновлення, яке вдалося завершити в 1960 році. При цьому первісна будівля Бернварда була в значній мірі реконструйована.

Зовнішня конструкція

Санта-Міхаїліс — це базиліка у формі грецького подвійного хреста, з двома поперечними нефами та по одному хору на заході та сході. Обидві чотирикутники (перехрестя головного нефу та поперечних нефів) увінчані масивними вежами. До поперечних нефів загалом прилегли чотири вежі сходів. Західний хор з криптою єпо відношенню до сходу архітектурно підкреслено.

Внутрішній простір

План Михаїлівської церкви значно розвивається з 3x3 квадратів (три для головної нави та два для бічних нефів). Число Три символізує тринітарного Бога (Трійця). Число дев'ять у середньовіччі позначало кількість чинів (хорів) ангелів. Емпорні конструкції, які завершують кожен бічний неф, містили на загалом восьми емпорах ангельські вівтарі; дев'ятий вівтар (для архангела Михаїла)

Крипта

Гробниця Бернварда розташована в тринефному, низькому західному крипті з баневими склепіннями. Простий оригінальний кам'яний саркофаг закритий кришкою, багатою на скульптури (дев'ять ангелів між полум'ям). Над цим розташована сьогодні використовувана як вітвар надгробна плита з хрестом та символічними зображеннями. (Lamm Gottes, Evangelistensymbole).

Доступи від євангелічної церкви до католицької крипти були замуrowані в часи Реформації.

Лише в 1978 році було знову відкрито південний доступ, а в 2006 році – і північний, таким чином відновивши загальний ансамбль. знову зроблено доступними церкву та крипту.

Дерев'яна стеля

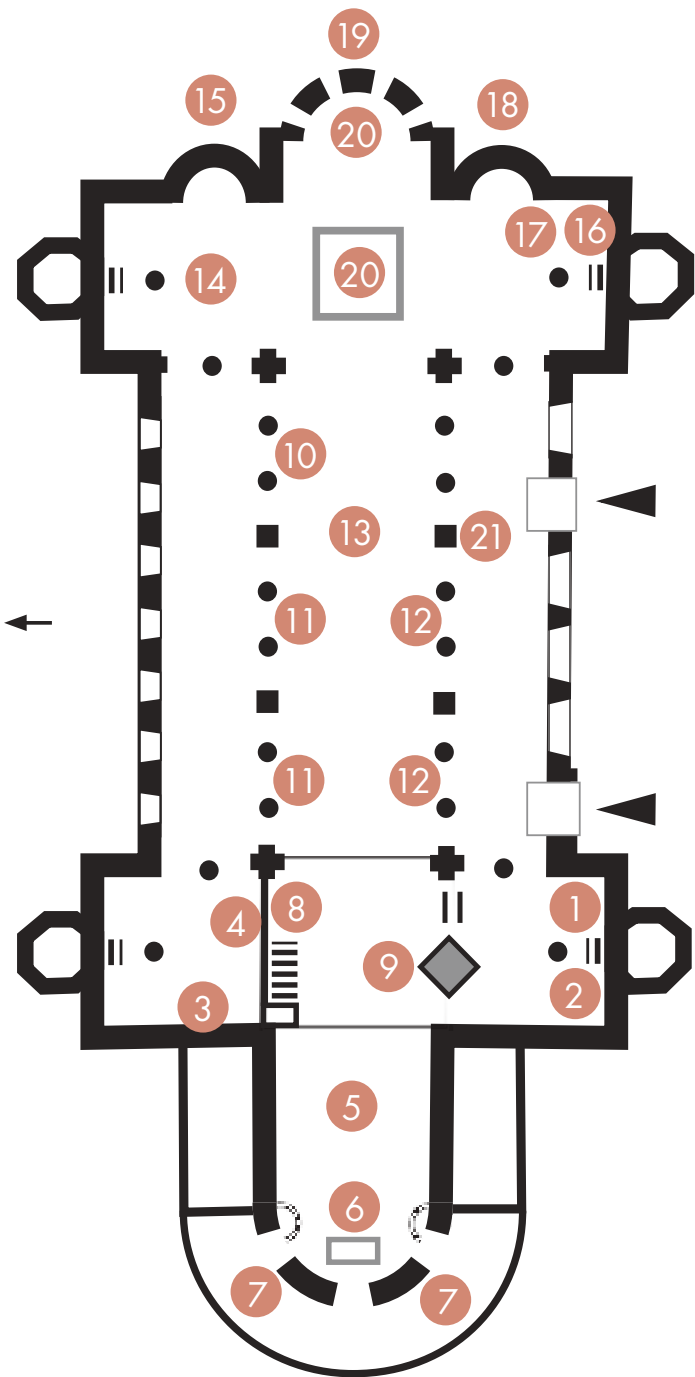

Видатним мистецьким твором у Михайлівській церкві є стельовий розпис (перша половина XIII століття). Це показує родовід Христа (дерево Єссея - Єссей = Ісай, батько царя Давида). У центрі, з заходу на схід, зображені: Адам і Єва (рай), Єссей, королі Давид, Соломон, Хізкія, Йосія, а також Марія і Христос на троні. Прямокутники зображують пророків, а круглі поля – предків Ісуса. У зображенні раю можна знайти символічні зображення райських річок. До образу Христа відносяться архангели. Кутові поля показують чотири Євангелісти та їхні символи.

Клуатр

Отриманий крила клуатру XIII століття можна оглянути лише ззовні. (Вхід зі сходу церкви через внутрішній двір).

Обладнання

- 1 На цьому місці під час археологічних робіт знайдено фундаментальний камінь, 1010
- 2 меморіальні дошки для Б. Р. Армура (США), єврейського мецената відновлення та великої реставрації церкви.
- 3 Епітафія родини фон Ботмер, 1625
- 4 Ангельська хорова огорожа, північна сторона, ліплення, близько 1200
- 5 Грабплатте Бернварда, 14 ст.
- 6 Пізньоготичний вівтар Марії, близько 1520 року
- 7 вітражів з ангельськими сценами, 1965 (Charles Crodel)
- 8 Енгельхоршранке, південна сторона, ліпнина, близько 1200 року
- 9 Оргель (Джеральд Войл), 1999
- 10 Два бернвардінські капітелі, початок 11 століття.
- 11 пізньороманських капітелів, близько 1200 року
- 12 Невиготовлених капітелів від відновлення, середина 20 століття.
- 13 стельовий живопис, на дереві, 1-а половина 13 століття.
- 14 купелей для хрещення, бронза, 1618 (Dietrich Mente)
- 15 Бетонні скляні вікна: Мотиви хрещення, 1971 (Gerhard Hausmann)
- 16 Бернвардська бюста, кінець 12 ст. (спочатку зовні на західному хорі)
- 17 піщані плити, близько 1200 року (спочатку зовні західного хору)
- 18 Бетонні скляні вікна: Мотиви вечері, 1971 (Gerhard Hausmann)
- 19 Бетонні скляні вікна: Небесний Єрусалим 1966 (Gerhard Hausmann)
- 20 фігурка Христа, вівтар, кафедра та читальня. Айзен, 2008 (Thomas Duttenhoefer)
- 21 блаженств (скульптури), близько 1200 року

Видавець:

Церковна рада євангелічно-лютеранської громади Святого Михайла в Гільдесгаймі

Редакція: 10/2019 (JK)

Видання: 04/2025